

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se prime-
sc. — Manuscrise nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tarifi
și învoială. — RECLAME pe
pagina 2-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și strălămate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 279.

Brașov, Luni-Mărti 18 (31) Decembrie.

1901.

Grijile guvernelor dualiste.

Grijă mai mare și mai serioasă, decât ori și când dela 1867 încôce, au cuprins la sfârșitul anului cercu-
rile politice ale monarhiei austro-
ungare.

Dualismul trece printr'o criză
gravă. Cei doi șefi ai guvernelor din
Viena și Pesta lucrăză ca la un co-
mun avis spre a împiedeca prăbuși-
rea lui. Ministru-președinte Koerber
desfășură înaintea parlamentului și
a țării pericolul, de care e amenin-
țată constituția esistență austriacă
pentru cazul, că Cehii și Germanii,
dela a cărora atitudine atărnă pacea
și activitatea parlamentară, nu vor
încheia între sine cel puțin un ar-
mistitiu, care să facă cu puțință re-
solvarea pe cale constituțională a
proiectelor pactului cu Ungaria. De
altă parte ministru-președinte Szell
a început prin diarele sale să pre-
gătescă opiniunea publică maghiară
pentru acțiunea de salvare a institu-
țiilor dualiste, ce voesce să o în-
treprindă la cas, când în Austria
ărăși ar înceta să funcționeze parla-
mentul, reinviând domnia ș-lui 14.

Koerber și Szell dau de pie-
decii și de opozițiune în urmărirea
planurilor lor. Apelurile guvernului
austriac la buna judecată, la spiritul
pacific și la chibzuința conducători-
lor partidelor naționale nu prind, ér
planul de procedere al lui Szell pen-
tru eventualitatea, că parlamentul
în Austria nu va mai funcționa,
este viu și, cum se pare, energic
combătut de opoziția maghiară in-
dependistă.

Deja unele foi ale fracțiunilor
din stânga au început să amenințe
cu obstrucțiunea, decât guvernul ar
încerca serios să aducă în cazul
amintit legea de tranzițiune, despre
care a vorbit foia oficioasă „Nemzet“.

Kossuthiștii de toate culorile stă-
rue ca îndată ce tratatul vamal și
comercial cu Austria nu va pute fi

încheiat pe cale parlamentară, să se
declare separarea economică, teri-
toriuul vamal de sine stătător.

Ce se petrece într'aceea în Aus-
tria?

E lucru învederat că decât e
vorba de a se conserva neștirbit
parlamentarismul și de a se evita
catastrofa unei sistări a constituției,
acésta atărnă numai dela înțelegerea
dintre Germanii și Cehii. De vor că-
dă aceste două popóre la o invo-
ielă, atunci toate vor fi salvate. În
casul contrar toate vor fi compromise.

Pentru moment fierberea și ac-
țiunea s'a concentrat cu totul în
Praga și în dieta boemă, care a fost
deschisă alaltăeri.

Guvernatorul Boemiei, contele
Coudenhove, a adresat în prima șe-
dință un discurs către reprezentanții
poporului cehic și german și, făcând
alusiuine la conferența de împăcare,
pe care o va conchiâma guvernul,
i-a provocat să încheie între sine
pacea séu cel puțin un armistițiu și
a adaus, că guvernul presupune, că
buna chibzuire va învinge și că la
ambele părți se va afla curagiul
pentru a face pace.

Vorbirea guvernatorului a fost
primită cu tăcere din toate părțile,
ce răspuns credeți că i-s'a dat?

Cehii tineri și-au prezentat pro-
puuerea pentru compunerea unei
adrese de drept public, ér radicalii
cehi au ridicat o rezervațiune în
contra legalității compunerii dietei.
Agrarianii au accentuat deosebit, că
țin tare la dreptul public boem. Par-
tidul pangerman a ridicat la rândul
său asemenea protest.

Procederea Cehilor e privită de
cătră Germanii ca demonstrațiune în
contra constituției și a intențiunei
guvernului de a stabili o înțelegere
ceho-germană.

Conferența de împăcare are sub
asemeni împrejurări puține șanse de
succes. Clubul Cehilor tineri a și
enunțat, că e gata a lua parte la

conferență, dér numai spre a dovedi
buna voință, cu alte cuvinte fără
speranță în reușita înțelegerei.

ÉR fără înțelegere nu e nici po-
sibilitate de a-se evita catastrofa, ce
amenință dualismul.

„Politica de naționalitate“. Sub
acést titlu Bartha Miklos scrie un articol
de fond în „Ellenzék“, debitând din nou ve-
chiul cântec despre necesitatea unui stat
unitar maghiar și acusând politica acestor
30 ani din urmă, că n'a făcut nimica (!) pen-
tru ajungerea acestui scop. În cestiunea de
față Maghiarii trebuie să fie intransigenți.
„Soluțiunea cestiunei de naționalități nu se
pöte face — dice B. — decât pe baze
unității statului, care este cestiune de esis-
tență națională pentru Maghiari, căci alt-
fel s'ar ivi tendințe federaliste ca în Aus-
tria. Numai rassa maghiară, basată pe supe-
rioritatea culturală, de avere și numerică
pöte asigura Ungariei unitatea. De aceea
nu se pöte tolera cu nici un preț, ca să
se producă organizații separate și opuse
pe terenul politic, administrativ și cul-
tural“.

Este de mirat, cum mintea scriitori-
lor maghiari și astăzi este atât de întune-
cată, încât nu ved, cât sunt de utopice
tendințele lor, cu toate esperiențele triste, ce
le-au făcut în acești din urmă trei-deci de
ani. — Am dori să scim totuși, cam ce
crede Bartha, că ar trebui să se facă din
partea Maghiarilor, ca să obțină rezultate
mai bune decât până acuma?

Din Austria. Alaltă-eri Majestatea
Sa monarhul a primit într'o audiență de
o oră pe ministru-președinte Koerber, după
care a urmat îndată un consiliu de mi-
niștri.

— În 28 Dec. n. s'au deschis dietele
provinciale din Praga, Lemberg, Brünn și
Graz. În dieta din Praga locțiitorul conte
Coudenhove a ăis în cuvântul de deschidere,
că guvernul va ruga pe cele două națio-
nalități din Boemia (Germanii și Cehii) să
stabiléscă între sine condiții de pace, ori cel
puțin condițiile unui armistițiu, care să

pregătescă împăcarea. În sensul acesta gu-
vernul salută ca un presemn important
compromisul marilor proprietari feudali în-
cheiat cu prilejul alegerilor dietale și pre-
supune, că la ambele părți va învinge cal-
mul, spre binele imperiului și al țării. —
În dieta din Lemberg locțiitorul conte Pi-
ninsky a accentuat, că vré să fie obiectiv
și nepărtinitor față cu partidele și naționa-
litățile. Deputatul rutén Olesvitzky accen-
tuă, că prin aceea, că deputații ruteni au
reintrat în dietă, vré să se manifesteze
dorul lor de muncă, dér decât pretenșiunile
lor nu vor fi satisfăcute, ei vor părăsi érași
dieta. Stapinsky, conducătorul partidului
poporal polon, va propune o moțiune de
urgență în afacerea dela Wreschen. Mo-
țiunea va provoca dieta să se exprime sim-
patiile față de victimele din Wreschen și
că întreg poporul polon protestéză în con-
tra atacurilor îndreptate asupra drepturilor
inprescriptibile ale Polonilor. Stapinsky va
mai propune ca dieta să voteze 100,000
corone pentru ajutorarea conaționalilor pri-
goniți afară de Galiția.

Maghiarii și pactul. Am arătat în
revista noastră din numărul trecut marile
îngrijiri, ce i-au cuprins pe Unguri din
causă, că reînnoirea pactului vamal cu Aus-
tria e în primejdie de a-se înfunda érași.
Guvernul unguresc a dat de soire prin
mul din organele sale, că deși situațiunea
în afacerea pactului e gravă, pe cât timp
însă în Austria va sta constituția și numai
în mașinăria parlamentară se ivesc turbu-
rări, și pe cât timp cei de dincolo de Laita
nu vor năvăli în contra legii dela 67, ba-
sele acéstei legi nu sunt sfărimate și Ungar-
iei îi rămâne problema, ca pentru ael
cas să se îngrijéscă de-o lege de necesitate,
care în spiritul celei dela 67 să apere de-o
potrivă marile interese ale țării și mo-
narhiei.

Asta, după foile opoziționale ma-
ghiare va să dăcă o renunțare la indepen-
dența economică a Ungariei, la așa numitul
teritoriu vamal separat. Călărind pe con-
cluziunea acésta, numitele foi acusă pe Co-
loman Szell, că e adversar declarat al in-
dependenței economice și că situind legea

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

(5)

La isvor.

De H. Sienkiewicz.
— Fine. —

Ultima umbră a fericierei mele dis-
pără. Tola era cuprinsă de o senzație de
fericire, care eradia dintr'însa ca o rază de
lumină. Ne plimbam braț la braț prin odaie.
Ea îmi povestea, cum se întâmplară toate.

„Mama spunea la început, că nu se
pöte: „Tu n'ai ideie, cât de necuviincios
lucru este pentru o fată tină, a voi să
zoréscă căsătoria...“ Eu i-am răspuns, că
améndoii o zorim. Mama își ridică meren
ochii la plafond și dădea din umeri, tata
mă tragea, rîzînd, la sine, îmi săruta frun-
tea, ba chiar și mâna, ér mama dicea: „Tu
ai fost tot-déuna prea indulgent față cu
fata, însă trebuie să avem ore-care consi-
derațiune și pentru lăme“.

Tata a răspuns: „Ah, ce, lume! Lu-
mea nu le va da fericirea, ci ei singuri și-o
vor face; noi în toate am fost în tot-déuna
contra lumii, las' să mērgă așa până la

sfârșit. Acuma e timp de post, după sēr-
bătorii însă să se facă cununia, trusoul se
pöte pregăti pe urmă“.

Mama a cedat, căci în casă la noi
tot-déuna voința tatei era de-asupra. De
sigur și la noi va fi tot așa! Eu începui
să îmbrățișez și să sărut pe mama așa, că
n'a mai putut dice un singur cuvânt. Abia
într'un târziu pută să dăcă: „Tot nebuună ai
fost tu în tot-déuna. Lucrul principal e,
că am biruit. Ești mulțumit?“

Eu eram foarte amoresat, dér cu toate
acestea prea rușinos, așa că până atuncea
nici-odată n'am îndrăsnit a o îmbrățișa. Abia
acuma mi-am luat ouragiul, a o stringe în
brațe, ea însă se smulse ușor și dăse:

„Este așa de plăcut a ne plimba braț
la braț, ca doi copii cuminți“.

Si ne plimbam mai departe în sus și
în jos. I-am spus, că m'am îngrijit de lo-
cuintă și că am pus să zugrăvescă păreții
nu cu ulei, căci ar costa prea mult, ci cu
altă vâpselă, care este foarte asemănătoare
uleiului și are avantajul că se uscă re-
pede. Tola repetă: „Se uscă repede“, și
fără să scim de ce, începurăm să rîdem
améndoii, probabil fiind-că bucuriei co-

mune numai în acest chip pnteam să-i dăm
espresiuue. Hotărîrăm, că micul salon, să-l
zugrăvim în roșu, căci de și este o colóre
ordinară, dér cadrele ies mai bine în relief pe
un fond roșu. Sufrageria să fie în colóre verde
deschisă avënd înfățișarea de faianță, des-
pre celelalte n'am mai putut vorbi, căci
Tola i-se desfăcu ghétă și fugi în altă
odaie să și-o lege.

După un timp se întorse înapoi cu
tata, care mă caracterisă drept un nesoco-
tit și tartar, îmi promise însă cu toate ace-
tea, că a treia zi de Pașci va fi cununia.

* * *

În primele zile amorul nostru era
plin de scene emoționante și noi eram
vecinic cu lacrimile în ochi. Pe urmă a
înflorit plin de veselie, ca o flóre în pri-
măvară. Acuma rideam totă ziua.

Fiind-că Pașcile au cădut anul acesta
târziu, era deja primăvară în totă puterea
cuvântului. Arborii erau înfloriți de a bi-
nele. Înainte de săptămăna patimilor am
făcut mai multe vizite obligate cu Tola și
cu părinții ei. În toate părțile se uitau la
mine cu ore-care curiositate, ceea-ce îmi

deveni nesuferit. Câte-va dame duceau lor-
gnonul la ochi, ca să mă vadă mai bine.
N'aveam însă încărău, aceste vizite trebu-
iau făcute. Tola veselă și ușoră, ca o pă-
serică, mă despăgubia însutit.

Eu supraveghiam zugrăvitul odăilor
în persoană. Timpul era frumos și păreții
s'au uscat repede. Odaia de dormit am lă-
sat s'o zugrăvescă în colóre rosa.

Din zi în zi iubirea mea față cu Tola
crescea. Acuma eram sigur, că chiar decât
s'ar schimba, de exemplu, decât ar deveni
urită, mi-aș dice: Mi-s'a întemplat o nenor-
cöire, dér de încetat n'aș înceta a o iubi.
În asemenea momente te atașezi așa de
mult femeii iubite, încât nu mai scii, unde
încetéză eul tău propriu.

Adesea-ori ne jucam, ca nisce copii.
Când veniam diminéța și o găsiam singură,
începeam să o caut prin odaie și decât nu
o zăriam îndată, întrebam: „Nu se află
cine-va aici, care este amoresat?“ — ér
dănea își scutura căpșorul blond și răs-
punse: „Mi-se pare, că nu este“. — Și
acéstă domnișöră? — „Acésta, pöte, ni-
țel“. Ér după o pauză adăogă: „Ba, pöte
foarte mult“.

fundamentală dela 67, caută forme și formule pentru susținerea unei creațiuni anti-legale. Ele însă și amenință tot-odată și dic, că opoziția va susține dreptările țării și interesele națiunii și va desfășura rezistența legală cea mai estremă în contra ateu-tatului, ce se pregătesce.

Congresul sârbesc. *Srbobran* din Agram sorie, că raporturile în viața auto-nomă a bisericii sârbești, sunt așă de așă, înocă nioi patriarohul, nioi ministru-preșe-dinte Szell nu vor mai esita de a face posibilă convocarea congresului național bisericesc la Carlovăț. În consecență, foia învitată poporul sârbesc să se pregătască pentru alegerea congresuale, să fiă trezviiu, ca nu cum-va să iese victoriose elementele, carî ar zădărnici problemele mari, ce vi-torul congres e chemat să le rezolve.

O aniversare.

Erî s'au împlinit 58 de anî dela nascerea Reginei *Elisabeta* a Româ-niei și 32 de anî de când a pus pi-ciorul pe pământul României. Ziua acêsta a fost o zi de sârbătoare și de bucurie pentru țera întrégă. Etă ce scrie din acest incident „*Cronica*“ din București:

„Regina *Elisabeta* își are pagina ei strălucită în istoria nêmului românesc, după cum își are și locul în inima tuturor Ro-mânilor.

„Ea a fost îngerul păzitor al tronului și protector al dinastiei. De sigur, că în mare parte calităților rari ale acestei femei se datoresce repede stabilirea legăturii trai-nice dintre dinastie și poporul român.

„Regina *Elisabeta* a câștigat simpatia și dragostea Românilor din primul moment și de atunci am luat cu toții parte la bu-curiile ca și la suferințele ei.

„Rar o regină s'a bucurat de atâta iu-bire desinteresată, rarî sunt reginele cu carî s'au putut făli poporele, cum se fălesce po-porul român cu Regina *Elisabeta*.

„Si nu sunt acestea însușirile și com-plementele banale, pe carî curtezaniî le fac stăpânilor lor: nioi odată în viața noastră și față de nimeni nune-am datat la asemenea acie. Ceea-ce spunem Reginei *Elisabeta*, poetei *Carmen Sylva*, este espresa senti-mentelor noastre, pornesce din adâncul con-vingerilor și nu are alt scop, decât aceia de a-ne împlini o plăcută datorie cu ocazia acestei aniversări, pe care o serbeză țera întrégă.

„Noi nu putem să uităm, că Regina *Elisabeta* în timp de răboiu a legat cu mâinile ei răuile soldaților noștri și în timp de pace a făcut să se sârbătorească poeta *Carmen Sylva*.

„Regină și poetă; Regină, care și pre-sintă lucrările sale publicului, la focal ram-pei; Regină, care cu plăcere se amestecă printre scriitorî și artiștii.

„Am vădut pe scena Teatrului Națio-nal mai multe din scrierile sale, unele jucate în nemșese, altele și în românesce: „*Ur-landa*“, „*Meșterul Manole*“, „*Marioara*“ etc.

„*Carmen Sylvei* îi datorim „*Poveștile Peleşului*“ și atâtea alte legende, carî s'ar fi pierdur, pôte, decât nu se pleca ea se le culégă din gura poporului.

„Este fără îndoieală, o femeie excepțio-nală, și cu drept cuvânt osârbătoreșce așă tot neamul românesc, salutând în ea nu numai incomparabila regină, dăr și inspi-rata și duiosa poetă.

„Cincoșeci și atâți de anî! Și sub bo-gatul ei păr alb de veșherea, de stătea noptî de nesomn, strălucesc cu sântețea tinereței acei doi ochi, carî au fost adesea luminile datătore de speranță“...

SCIRILE DILEI.

— 17 (30) Decemvrie.

La „Asociațiunea“ meseriașilor (lo-calul din strada orfanilor) s'a ținut erî d. a. a treia prelegere. Președintele, d-l prof. I. *Socaciu* a continuat cu cetirea importantu-lui său studiu despre meserii și industrii. Intr'un limbaj nu se pôte mai clar și la înțelesul tuturor, ni a vorbit erî despre in-dustria de fabrică, industria de casă cu ca-racter de fabrică, industria de casă națio-nală; despre felul și însemnătatea acestor industrii, despre producțiunea mare, pro-ducțiunea mijlocie și producțiunea mică și despre lupta de concurență între aceste producțiuni. Atât modul clar și logic de es-punere, cât și importanța subiectului, ce și-a propus a trata, au captivat cu desăvêșire luarea aminte a asistenților, carî l'au as-cultat cu viu și încordat interes și l'au rês-plătit cu aplaus. — După d-l *Socaciu*, urmă d-l *Ilie Savu*, vice-președintele Aso-ciațiunii, care ni-a recitat „Electorale“ de I. *Negruzzi*. Piesa a fost bine alêsă, căci după studiul serios al d-lui *Socaciu*, a ve-nit d-l *Savu* să ne amuzeze cu „Electorale-le“ lui *Negruzzi*; acêsta copie de pe na-tură escelentă, care bine și cu iscusință fiind predată, a produs mult haz și ilari-tate. Seratele de felul acesta sunt nu se pôte mai laudabile din tôte punctele de vedere și merită, ca ele să fie încurajate de publicul nostru brașovean. Atragem din nou atențiunea publicului nostru asupra lor. Cei ce le aranză urmăresc o țintă nobilă și frumoșă: a instrui și a distra, -- fără să coste ceva pe cei ce asistă la ele.

Din arhidiocesa Blășiului Re-vere-ndisimul d-n canonic *Simeon Pop Mateiu* a fost numit revisor la Cassa centrală ar-chidiocesana, ér R-ssimul d-n canonic *Ales. Uilăcan* inspector adjnnot la administrația centrală capitulară.

Esposiție de broderii la Ateneul Român. La Ateneul din București se va deschide sub înaltul patronajul al M. S. Reginei, o esposiție de broderii artistice

Venitul acestei esposițiunii este destinat Policlinicei „Regina *Elisabeta*“, al cărei președinte este d. G. C. *Philippescu*, mare mareșal al Palatului. Esposițiunea va cu-prinde diferite obiecte de broderie, de o esecutiune artistică și de o rară frumusețe. Măjestățile lor Regele și Regina și princi-piî moștenitoriî au binevoit să trimită spre a fi espuse mai multe obiecte, adevărate minuni de esecutiune artistică. În trecêt men-ționăm: Un prea frumos învâliș pentru masa altarului, în catifea roș închis, bro-dată cu aur, împreună cu un covoraș de dantele, lucrat de însăși M. S. Regina; împreună cu cuvertura pentru masa covorașul este destinat bisericii luterane din București, ca dar din partea Suveranei. Treia rochiei, pe care A. S. R. principesa Maria a purtat-o la încoronarea Țarului Rusiei. Pe stofa de catifea de culorea ro-sei, sunt brodate o profasiune de flori. Sunt de asemenea espuse o mulțime de alte obiecte, carî rivalisază în frumusețe. Acêsta esposițiune va rămâne deschisă numai 10 zile.

Români din America. „*Unirea*“ din Blăși publică un fragment dintr'o scrisore a unui abonent al său din *Wheatland* — Pensilvania (America). În care se spune, că „*frații Oros*“, originari din Transilvania, ră-gați fiind de preotul D. *Constantinescu* din Ibișdorful-român, au colectat 150 fl. și i-au trimis pe adresa Consistoriului gr. or. din Sibiu. ...Aceiași *frați Oros* au făcut o a doua colectă pentru biserica bătrână unită și au adunat 500 corone, sumă, ce au trimis-o pe adresa Consistoriului din Blăși.

„*Unirea*“ constată, că au sosit la Consis-toriu 535 cor., carî s'au și depus spre fruc-tificare pentru biserica gr.-cat din Ibișdor-ful-român, a sosit și lista contribuțiilor și colectanților li-s'a dat deja răspuns de mulțumită din partea Consistoriului. Laudă merită acești bunî Români, carî cu drag își aduc aminte de frații lor de-acasă și jertfesc pentru biserica banii câștigați cu multă ostensă în țera străină.

Casina română din Blăși a hotăr-rit să aranjeze în sezonul de iernă un ciclu de serate literare. Prima serată a fost erî. Duminecă, în sala de gimnastică. D-l ca-nonice Dr. *Aug. Bunca* a cetit despre „Mă-năstirea *Prislopului*“, d-șora R. *Căpușan* a declamat poesia „*Mărtea lui Fulger*“, de Coșbuc și d-l prof. de musică I. *Mureșianu* s'a produs cu corul.

Moșie ungerescă în mâni româ-nesci. D-l Dr. *Ioan Mihu* din Oraștie a cumpărat săptămânile trecute cu suma de 120,000 corone moșia baronului G. *Szen-kereszty*, situată în hotarele comunelor Bin-țița și Băcăinți (lângă Oraștie).

Promoțiune. În 23 Decemvrie n. candidatul de avocat *Laurențiu Nestor*, fiul meritatului profesor *Silvestru Nestor* din Blăși, a fost promovat în Budapesta la gradul de doctor juris.

La societatea „*Petru Maior*“ s'a ți-nut în ziua de 12 Decemvrie a doua șe-dință literară-artistică. Președintele socie-tății I. *Lepădat* a pronunțat discursul festiv în memoria fericitului metropolit A. *Șaguna*; Oct. *Gogu* a dat cetire lucrării sale intitu-lată: „În memoria lui V. A. *Urechia*“; *Aurel Bratu* a declamat o anecdotă de I. *Câdea*. *Augustin Monța* a esesat pe vioră un solo și corul a cântat barcarola „*La Pa-terno*“.

Serbarea Sam. Vulcan în Beiuș. S'au împlinit 62 de ani, de când a murit epis-copul de Oradea-mare *Samuil Vulcan*, în-țemeietorul gimnasiului din Beiuș. În ziua morții fericitului *Episcop* (25 Dec.) membrii societății literare dela acel gimnasiu în fie-care au dau o serbare artistică literară. Serbarea de anul acesta a fost foarte reușită. Programul a fost compus din discursuri fes-tive, declamațiuni, cântări și bucăți de or-chestra. Cuvântul de încheiere l'a rostit profesorul *Radu Cupariu*.

O femeie redactoră. În orașul *Foo-șani* apare diarul „*Sentinelă*“ redactat de d-na *Țița Pavelescu*, o româncă înfocată, care consideră de unica țintă a vieții sale lupta contra străinismului și în special a jidovis-mului. D-na *Pavelescu* a mers septemăna trecută la Craiova, unde a ținut o confe-rență publică, la care a asistat foarte multă lume. Conferențara a expus mijlocele prin carî s'ar puté combate jidovismul. Intre aceste mijloce a accentuat cu deosebire în-lăturarea luxului la femei și ocuparea mai intensivă cu gospodăria casei.

Parchetul din Viena a început cer-cetări asupra jocului de cărți petrecut di-tele acestea la clubul *Jockey Potocki*, spre a scăpa de neplăceri, s'a dus la Varșovia. Se dice, că urmărirea catorforilor sa face la espresa dorință a monarohului. — Co-tele *Potocki* are vârsta de 35 ani; fidei-comisul familiei *Potocki* nu se află în mâ-nile lui, dăr a moștenit dela mamă-sa, prin-țesa *Sanguako*, o avere de 300 milioane franci. E om foarte capricios, vênător pa-sionat și de obicei nimeni nu scie, prin care parte a lumii se află. Se dice, că nu-i pare rău, că a pierdut, îl supără cel mult faptul, că de astă-dată l'a părăsit no-ronul, care îl favorisa orî de câte-orî juca hazard.

Cununie. D-l *Stefan Ștefan* învățator și *Babșa* se va cununa în 30 Dec. v. (12 Ianuarie n.) cu d-șora *Elisa Moteică*, în bi-serica gr. or. din Izviiu.

Societatea militară științifică și casino din Brașov va da o serie de pe-treceri și serate dansante. Prima petrecere (*Tomboia*, concert și dans) va avé loc Marți în 31 Decemvrie 1901. A doua (serată dan-santă) la 20 Ianuarie 1902, a treia (teatru și dans) la 10 Februarie 1902. Tôte acestea se vor ține în sala de concerta. Afară de acestea se vor mai da serate dansante în

Iubirea îmi cuprinsă tótă ființa. Nu mai puteam trăi fără dânsa. Ciasuri întregi stăteam cu ea în conversație despre lucruri de nimica. Une-orî vorbiam și serios des-pre viitorul nostru, deși în general evitam or-ice disertăție și teorie asupra căsătoriei. Mă gândiam: Ce e nevoie să forțez în for-mule rigide, ceea-ce trebuie să isvorască din iubire? Este de prisos a ține prelegeri florilor, asupra modului, cum trebuie să în-florască.

* * *

Vinerea patimilor a trecut în liniște sombră. Afară era cêtă și ploua mărunt, ca prin sită. Eu am mers cu Tola și cu părinții la mormântul sfânt și fie-care am pus, cât am putut, pe discul sâracilor. Tola, în haina ei închisă, era mai frumoșă, decât orî când. În amurgul bisericii la lu-mina candelii și a luminărilor avea înfăți-șarea unui înger. În acea zi a rêsicit puțin și eu am alergat pe la tôte prăvăliile să cumpăr vin vechi de Malaga, pe care îl recomandase cine-va.

Sârbătorile le-am petrecut la părinții

Tolci. Neavând pe nimeni din familia mea, abia acuma am înțeles, ce va să dică a avé ființe, carî ne sunt scumpe și cărora și noi le suntem scumpi. A doua zi de Paști era deja primăvară completă.

Cu aranjamentul locuinței am termi-nat înainte de sârbători. Grădinița începî să înverdască, bătrânii ciresi înflorau.

Tot înainte de Paști aparî și tesa mea de doctorat despre „*Neoplatonic*“. Tola s'a pus să o cetască; biata fată cli-pia din ochi, își întorcea capșorul, dăr cetia din sentiment de datorie.

Și acum mi-se imbulzesc în cap am-ințirile, — nu, tablourile cununiei noastre, încurcate, desorganizate, pline de impresii curioșe, ca în friguri. Vêd în tôte părțile un belșug de flori; pe scări și în odăi. O alergare în tótă casa. Vin ôșpeții, mulți străini, puținî cunoscuți. În salon Tola — îmbrăcată în alb, acoperită cu un voal — frumoșă ca o vedenie dintr'un vis, dăr alt-fel, nu cum era de obicei, mai solemnă, ca și cum nu mi-ar fi așa aproape. Îmi rêmase impresia unei pripeli și neliniște. Tot, ce s'a petrecut, după mergerea la biserică,

mi-se presentă în tablouri încurcate: bis-e-rica, altarul, luminările pe altar, toaletele albe ale damelor de amândoué părțile, pri-viî curioșe, șoptiri. Eu îngenunchiam ală-turea de Tola lângă altar, ne întinserăm mâinile ca spre salutare și apoi rêsunară de pe buzele noastre așa de straniu: „Te iau“, etc. Iacă și acuma aud orga și cântecul întonat în cor pe neașteptate, asemenea rațelor de apă, ce ies dintr'o fântână să-ritore: „*Veni Creator!*“... De esira din biserică nu-mi aduc bine aminte, ér dela nantă nu mi-au mai rêmas în minte, decât binecuvântarea părinților și prândul nup-țial. Tola sedea lângă mine și-mi aduc aminte, cum își ridică mâinile meru la obraji, ce-i ardeau. Printre buhetele de flori observai diferite fisionomii, pe carî așă nu le-aș mai recunosce. S'a bêtut în sănătatea noastră și s'a produs sgomot și zângănit de pahare. La meșul noptii mi-am condus soția acasă.

Vecinice îmi va rămâne în amintire, cum și-a plecat pe drum capul pe brațul meu și cum îi fălăia în vînt voalul alb.

* * *

A doua zi dimineță am așteptat-o în ceaiu în sufragerie. Ea se îmbracă și ei pe cea-altă ușă în grădina, căci o zărisea pe ferăstră printre ciresii înfloriți. Eu mă repeđii după dânsa, ea însă se întorse și ascunse capul în dosul unui trunchi de arbore, ca și cum ar vré să se ascundă de mine.

Mi-se părea, că glumesc, mă apropiat cu delicateță de dânsa, o apucaî de talie și dișei:

„Bună dimineță! Cine se ascunde dinaintea bărbatului? Ce faci aici?“

Atunci observai, că se înroși, evitî privirile mele și se întorse serios de către mine.

„Ce ai tu Tola?“ întrebai eu.

„Eu... eu privesc, cum scutură vên-tul florile de pe ciresi“.

„Las' să-le scuture, numai tu să rêmâi“ rêsponsei eu și-mi apropiat obrazul de al ei, ea însă îmi șopti:

„Nu te uita la mine, du-te...“

În același timp însă întinse buzele patimă și eu le sărutai.

sala albastră la 10 și la 30 Ianuarie 1902. Inceputul tot-deună s'era la 8. Invitarea are valoare numai pentru adresat. Carta trebuia prezentată la intrare. Comitetul de aranjare este compus sub președinția d-lui maior *Milodanovits*, din domniile locotenenți: *Hersényi*, *Richter*, *Bersan*, *Timko*, *Sykora*, *Pațifa* și sublocotenenții: *Weér*, *Nedoma* și *Szilágyi*.

Un congres al studenților poloni. Din *Zürich* se anunță, că studenții poloni dela toate universitățile europene s'au întrunit la 23 Dec. într'un congres, bine fiind reprezentați mai ales studenții poloni din Austria și Germania. Membrii congresului tănuiesc absolut desoaterile lor față cu lumea din afară.

Nebunul și îngrijitorul său. Intr'una din zilele trecute în spitalul din Oradea-mare, un nebulă numit pe un îngrijitor la ferestra din coridorul stagiului II. „Veți color în curte“ îl întrebă nebunul. „Ved“ răspuse îngrijitorul. „Și ce e?“ „Să săi de aici din ferestra acolo“. — Cum să săi, nu veți, că ferestra are zăbrele!“ — „Dacă nu săi, atunci îți sdrobesc capul de aceste zăbrele“. — Îngrijitorului îi veni atunci o idee, care îl scapă din mâinile furiosului și puternicului nebulă. „Soii ce — dice el — a sări de aici jos, nu-i așa mare lucru, d'era sări din curte în sus, asta să o veți!“ — „Ei soii, că sunt și eu curios, să ved acest iorn“, răspuse nebunul și-l lăsă pe îngrijitor, care pe urmă s'a întors cu alți trei flăcăi și l'a legat pe nebulă.

Răsbunare în noaptea de Crăciun. O dovadă de mare sălbătăcie morală a dat în noaptea de 24 Decembrie Szabó Iozsef din comuna Derecske. Szabó trăia în dușmănie cu Lonto Abris și ca să-și răsbune a ales un moment, când totă lumea era la biserică, la slujba de miadă-noapte. În acea noapte s'a dus Szabó la casa dușmanului său și a aprins-o. Omenii din biserică, când au auzit sunând olopotul într'o dungă, au dat năvală spre usă, temându-se fie-care, că arde la el. Resultatul îngrămădelii a fost, că dimineața au găsit morți la ușa bisericii 12 copii și 4 femei.

Victoria Burilor la Tweefontein.

Vestitul general bur *Dewett* a făcut sărăși zile amare Englesilor. Chiar în ajunul Crăciunului gregorian, el a isbit cu putere tabăra colonelului engles *Firman* și a cucerit-o. Știrea despre lupta acesta am adus-o deja în numărul precedent. E'ta acum câte-va amănunte, ce le dă însuși *Kitchener* și care de sigur numai pe jumătate spun adevărul.

London, 28 Decembrie. O telegramă a lordului *Kitchener* dă următoarele amănunte despre lupta de lângă Tweefontein. Maiorul *William*, care în absența lui *Firman* ocupa locul de comandant, și-a făcut ta-

Vântul ne acoperia capetele cu flori albe de oiroș.

* * *

Când m'am trezit, am vădut păreții goi ai odăiei mele. Fusesem greu bolnav de tifos. Două săptămâni am zăcut inconștient în fierbințeli mari. D'era câte odată o asemenea bătă este trimisă de Dumnezeu ca un fel de bine-cuvântare.

Când m'am deșteptat, am aflat, că domnișora *Antonia* a plecat cu părinții săi la *Veneția*.

Er eu, singur, ca și mai înainte, închei curioșele mele confesiuni. În aiurările mele am fost atât de nespus de fericit, cu toate că am început să scriu numai cu scopul, ca acea ironie a vieții să nu se pierdă, er amintirile acestea le închei fără amărăciune, în credința de mai nainte, că din toate isvórele fericirii, cel mai curat și mai veritabil este acela din care am avut în timpul hólei mele.

Vieța, pe care iubirea nu 'o vizitează nică-măcar în vis, — o asemenea vieță, este încă și mai rea.

Oniță.

bără pe costa unui deal cam prețipis. Parturile englese șineau ocupată spinarea dealului, care în sine era o poziție destul de tare; afară de acesta Englesii se întăriseră și cu șanțuri. S'a aflat, că Burii au urcat costa de nord a dealului și s'au concentrat pe culmea lui. După acesta ei cu forțe cōvșitóre au atacat sentinelele Englesilor, care se aflau sus. Înainte de a eși Englesii din corturi, Burii au asaltat tabăra și au împușcat ómenii, care șineau din corturi. Ofițerii englesi au răspuns focurilor, ca să oprăcă atacul. Burii însă erau forțe puternice și au respins sentinelele. Numărul Englesilor căduți și răniți face aprópe jumătatea colónei. Ceilalți au fost prinși. S'a trimis cavaleria pentru urmărirea Burilor, aceștia însă au ocupat o poziție așa de tare la *Langberg*, încât Englesii nu se pot apropia de ei.

*

Numai înainte cu câte-va zile de lupta acesta, *Burii* au nimicit la 22 Dec. armata generalului *Spens* la *Blesbokspruit*. „*Times*“ spune, că *Burii* au nimicit total o companie intrégă, o a doua companie a pățit-o tot așa, er alte două companii încă au avut pierderi însemnate.

Păr negru — perucă blondă.

Săptemăna trecută s'a dat la teatrul național din București tragedia lui *Adolf Wilbrandt* „*Arria și Messalina*“, cu d-na *Aristița Romanescu* în rolul *Arriei* și d-ra *Agata Bărsescu* în rolul *Messalinei*.

Asupra acestei piese și a modului, cum d-șora *Bărsescu* interpretă rolul *Messalinei* s'au scris mai multe recenzii, din care oităm pe aceea a d-lui *Ion C. Bacăbașa* publicată în foiletonul ziarului „*Cronica*“ (15/28 Decembrie) și pe aceea a d-lui *Ionescu Gion* publicată în ziarul *Conservatorul* (14/27 Decembrie).

Ne vom ocupa de recenziunea acesta din urmă, fiind-că d-l *Gion* îi face pe nedreptul forțe aspre imputări d-șorei *Bărsescu*, cum de a comis anachronismul(?) de a juca pe *Messalina* cu perucă blondă.

D'era lăsam se urmeze verbal pasagiul respectiv al d-lui *Gion*:

„Și pentru-că e vorba de latinesce și deci, de *Messalina*, de lumea dela *Roma*, să pôte dre să comiți tocmai d-ta anachronismul, eresia, crima istorico-archeologică, de a juca pe *Messalina* cu perucă blondă, când *Juvenal* (Satira VI. vers. 120—121) dice lámurit:

Et nigrum flavo crinem abscondente galero,
Intravit calidum veteri centone lupanar.

Nu'mi venea a crede ochilor...“

În citata satiră a lui *Juvenal* se vorbesce în adevăr de *Messalina* și de aventurile ei nocturne, pe care le făcea deghisată, intrând în localuri de prostituție sub numele de *Lycisca*.

Din versurile citate de d-l recensent însă, deși a subliniat cuvintele „*nigrum crinem*“ nu rezultă de loc, că d-șora *Bărsescu* ar fi trebuit să reprezinte pe *Messalina* cu părul negru, căci în citatele versuri se spune tocmai contrariul, adică că *Messalina* visita acele localuri ascundându-și părul negru sub o perucă blondă.

Este știut, că perucele blonde erau preferate, mai ales după-ce Romanii veniseră în contact cu Germanii, un lucru relevat în toate manualele de archeologie. Astfel cetim în „*Römische Privataltertümer*“ de *Dr. Kopp* (Berlin 1880) pg. 34: „*Hat-ten jedoch Manu oder Frau das Unglück gehabt, ihre Haare ganz oder teilweise zu verlieren so fanden sie dafür in trefflichen Perücken (capillamentum, galerum, galericulum) Trost und Ersatz, unter denen zur Kaiserzeit die aus den blonden Haaren der Sigambrierinnen und Catinnen wiederum am höchsten geschätzt wurden*“.

Er în special, ce privește versurile citate ale lui *Juvenal*, editorul frances *Dusaulx* al lui *Juvenal* (Paris 1845) face următoarea notă:

„*Les Romaines étaient très brunes; mais la conquête de l'Allemagne avait mis les cheveux blonds à la mode, surtout pour les courtisanes*“.

* * *

Am cređut de cuvintă să relevăm această mare greșală a recensentului, pentru că ținem prea mult la d-ra *Bărsescu*, de cât să o putem lăsa un moment măcar sub grava acușăi-une, ce i-s'a adus de a fi comis: „anachronismul eresia, crima istorico-archeologică, de a juca pe *Messalina* cu perucă blondă“.

Delaleuca.

Un cas misterios.

D-l *Aureliu Popovici*, paroch în *Mercina*, scrie „*Drapelului*“ din *Lugos* următoarele:

„O întâmplare unică în felul ei și tot odată tristă se petrece de câte-va zile în comuna noastră, care merită să fie dată publicității, spre a fi cunoscută în cercuri cât mai largi și cu deosebire de colegii preoți, care se pôte că încă vor avé neplăcerea a vedé așa ceva.

În 5 l. c. st. v. mi-se prezintă un parochian și bun creștin al meu cu plânsorea: că d'ensul de două zile nu se mai pôte odihni în casă, care ziua noaptea e neliniștită de „necuratul“, și mă rógă deci să merg să-i fac cetație pentru alungarea diavolului. Urmând cererii parochianului meu — cărnă nu-i credeam de loc — am mers la fața locului, ziua la 10 ore, unde într'adevăr mă convinșeu despre tristul, d'era adevératul fapt.

În pat sta culcată o nevastă de 16 ani, nora nu de mult venită în casă, a numitului meu parochian, pe care anume o pusesse acesta în pat, spre a mă convinge despre adevăr. Cât stă acesta culcată pe pat, fără intrerupere rîșchie ceva sub d'ensa pe ponévă (straiu) în jurul ei și sub d'ensa, acuș bate în restănițele patului, acuș aștrînge ponévă în jurul ei, face șgomot fără însă să veđi pe cine-va. Dus-am nevasta în altă chilie și în alt pat, d'era aceeași priveliște, pusu-s'a pe alt așternut pe pământ: același șgomot și rîșchieturi se repetă, ba din când în când o clatină, o boldă-sec cine-va, ca și cum ar voi să o ridice de pe așternut.

Ca să mă conving și mai bine, am demândat îndepărtarea nevastei în altă casă la părinții ei, d'era acel spirit o urmări și acolo. Cât stă nevasta culcată pe pat, mai ales se strînge ponévă în jurul de ambele laturile; am prins însu-mi de ponévă ce meret să aștrînge în crețuri pe lângă nevastă și am tras cu putere, d'era abia după ce am smănit cu totă puterea, am putut trage ponévă la loc, suzând acesta ca și cum ar scăpa din nisca ghiare puternice. Această operațiune mistică se repetă în continuu. Am băgat însu-mi mâna sub ponévă la acel loc, unde mi-a comunicat nevasta, că simte mișcarea și — minuce — am fost șgărit pe mână ca de o pisică, fără însă să fi putut miude ceva. După ce m'am convins pe deplin despre existența și operațiunile unui spirit invisibil, în ființa de față a mai multor aștenți. am purces la sfîșierea apei și rugăciunea prescrișă pentru casa care se surpă de duhuri necurate.

La începutul rugăciunii s'a făcut puțină liniște, după care însă s'au continuat aceleași operațiuni; când ceteam rugăciunea anume prescrișă pentru aștrîntemplări, ce să veđi — minuce — pe pat (pe răstanță) au început nisce lovituri grozave, tari ca și cum ar bate cine-va cuie în pat, d'era lovituri regulate, ca în tact, care s'au continuat fără intrerupere până la finea rugăciunii, când apoi au încetat loviturile, și erăși s'au început rîșchieturile, tragerea ponévii, a căpătăului și a hanelor din pat.

Cât timp nevasta stă pe picioare e pace și liniște. îndată însă ce se pune pe așternut, se încep aceleași operațiuni, care o urmăresc și neliniștesc numai pe d'ensa ori unde s'ar culca. Ce e mai nostim este imprevizurarea, că dacă se culcă bărbatul pe lângă d'ensa, bolditurile încep mai en înverșurare și însurăței sunt despărțiți cu încetul unul de câtră altul vedând cu ochii.

„Tóte aceste se întâmplă și până în momentul de față.“

Am reproduc cele de mai sus relatate de parochul din *Mercina*, fiind-că în haina în care sunt prezentate, cuprind în adevăr ceva misterios, ba în multe privințe cu totul de neînțeles. Ce bôlă pôte avé femeia din cestiune, histeria, histero-epilepsia? ori e muncită de un spirit răutăcios? Dacă descrierea de mai sus ar corăspunde în toate realității și n'ar fi la mijloc nici un fel de iluziune, atunci cazul acesta ar servi spre mare sprijin teoriei spiritismului, care a străbătut până și prin ținuturile bănățene și ungurene, de unde a răsărit și scrisorea de mai sus. Bine ar fi, dacă părintele din *Mercina* ar chiama și pe un medic, ca să vadă suferința și să studieze cazul.

Dare de sémă și mulțamită publică.

Cu acasiunea seratei literare-musicale aranjate de tinerimea universitară română din Clușă în 21 Nov. a. c., au binevoit a contribui

a) S'era la cassă d-nii: Oberstlietut *Stefan v. Prodanovici* 5 cor., locotenent *Fink* 5 cor., căpitan *Seinfeld* 5 cor., locot. *Iakoban* 2 cor., locotnt *Eibl* 2 cor., *Dr. Almagiann* adv. 5 cor., ofițer *Schretter* 2 cor., protopop *Artemiu Codarcea* (*Turda*) 6 cor., doi domni ofițeri 4 cor., *Vasile Ranta Buticescu* 8 cor., locot. *Lenk* 2 cor., *Dr. Ludovic Ciato* 2 cor., major *Tot* 2 cor., *Ioan Cheresteș* preot 6 cor., ofițer *Roiky* 2 cor., *Cornel Muste* preot 8 cor., *Vasile Matea* 4 cor., major *Velle* 4 cor.

D-nii: *N. N.* 6 cor., *Corneliu Rus* rigor. 2 cor., *Valer Pop* rigor. 1 cor., *Reinhardt* stud. jur. 2 cor., *Rosler* stud. jur. 2 cor., *Hauptmann v. 51* 3 cor., locot. *Ielnsik* 2 cor., locot. *Milatschek* 2 cor., locot. *Pitemann* 2 cor., *Camil Velican* rigor. 2 cor., *Onciu* preot 10 cor., *Basilii Podóbă* director la „*Economul*“ 10 cor., d-ra *Ema Iacobescu* 5 cor., *Vasile Drăgan* 10 cor., *Vasilu Roldur* 6 cor., *Dr. Poruțiu* caud. de adv. 6 cor., *Valer Pop* 8 cor.

D-nii *Dr. A. Frâncu* adv. 10 cor., *Dr. Ilea* adv. 5 cor., *Dr. Indre* adv. 10 cor., *Konerth* stud. jur. 2 cor., *Tomosovici* (?) 2 cor., *Dr. Bozac* 3 cor., *Carsai* 10 cor., *Ioan Bogdan* 3 cor., d-na *Ciurdareșca* 4 cor., *Moldovan* rigor. 2 cor., *Hosszu* jude de tablă 10 cor., *Tincu* preot 10 cor., *Kremer* 2 cor., *Pop* 2 cor., *Nedelcu* rigor. 2 cor., *Bergner* 2 cor., ofițer *Schmidt* 2 cor., *Dr. Ioan Vaida* 10 cor., *Dr. Alexandru Vaida* 10 cor., *Mandea* 4 cor., *Brădiceanu* rigor. 2 cor., *Nicolau N.* 2 cor., *Dr. Morariu* advocat 10 cor., *Moldovan* 3 cor., *Junger* stud. jur. 2 cor., *Dr. I. Mesaros* cand. de adv. 2 cor., *Moldovan* 2 cor., *Dr. Cherecheș* 10 cor., *V. Oniș* 6 cor., *Const. Giurgiu* 6 cor., *Ielnsik* 2 cor., *N. N.* 2 cor., *Dr. Iacu* adv. 20 cor., *N. N.* 10 cor., *Dr. Mareu* medic 2 cor.

b) Au binevoit a trimite prin postă: d-nii *Dr. Zosim Chirtop* adv. (Câmpeni) 10 cor., *Dr. Liviu Lemeny* adv. (Sibiu) 10 cor., *Dr. Sebast. Radu* protopop (M.-Ujvár) 2 cor., d-na *Ana Adamoviciu* mare proprietăresa (Bobâlna) 5 cor., *Ioan Vesșican* nct. c-rc. (Tótói) 5 cor., *Moise Metesiu* notar cerc. (Crașău) 5 cor., *Ioan Bocaniciu* preot și stud. în drept (Puj) 5 cor., *Vasile Lad. Popa* căpitan de artil. (Brașov) 2 cor.

Tuturor acestor marinoșii contribuenți tinerimea universitară rom. din Clușă le aduce și pe această cale sincere și profunde mulțamite.

Clușă, Decembrie 1901.

Comitetul aranjator.

NECROLOG. Subscrișii cu inima înfrântă de durere anunțăm, că preaiubitul nostru tată, soerul, moș și strămoș *Gregoriu Pap de Băsești*, preot și archidiacon gr. cat., decorat cu crucea încoronată de aur, fost deputat dietal, asesor consistorial, în etate de 86 ani, ađi în 26 Dec. după o scurtă suferință a repausat în Domnul. Osămintele scumpului defunct se vor înmormenta la 28 Decembrie a. m. 11 ore în cimitirul gr. cat. din Băsești. Fie-i fărina ușoră și memoria binecuvântată!

Băsești, 26 Dec. 1901. — *Alexandru Pap*, jude cerc. reg., *Emerio Pap*, advocat ca fui, *Teresia Sorbán* de *Cernești* ca noă. *Laura Pap* măritată *Dr. Georgiu Pap*, *Sigismund Pap*, *Victor Pap*, *Alexandru Pap* iun, *Virgil Pap*, *Teresia Pap* măritată *Dr. Victor Colcer*, *Elena Pap*, ca nepoți și nepóte. *Laura Pap* ca strănepótă.

SCIRI ULTIME.

Abrud, 30 Decembrie. În urma numirii lui *Ebergényi* de secretar ministerial, acesta depunând mandatul său, în locul lui a fost candidat cu unanimitate (?) *Coloman Tisza*.

„*Carnetul Roșu*“, o interesantă novelă n'hubistă, tradusă din germană de *Moșul* O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoră și distractivă. — „*Mogul*“ e cunoscut cetitorilor noștri din numărósele sale lucrări publicate în foia ziarului nostru. Pprețul cu posta 60 bani.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

„Călinarul Plugarului“

pe anul comun 1902.

A apărut și se poate procura dela *Ti-pografia A. Mureșianu* (Brașov) „Călinarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călinar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmază *partea strict calendaristică*: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmază Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Têr-gurile din Ardeal, Bănat și Tera ungu-răscă în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Tîrgurile din Bucovina; Măsu-rile metrice etc.

In *partea literară* se găsec bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântănele“; (Moțul: Teofil Frâncu); „O scrisóre dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbuc); „Frumósa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bêtrânel clopotar“ (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului“ (anecdotă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de pro-ducțiune și avuția națională“; „Faceți pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Ur-meză diferite povește; lectură distractivă, glume etc.

Călinarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (în partea li-terară.)

Un exemplar „Călinarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Vîndătorilor se dă rabat cuvenit.*

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Decembrie n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.92	Vînd.	18.96
Argint român. Cump.	18.30	Vînd.	18.34
Napoleon d'or. Cump.	19.—	Vînd.	19.06
Galbeni Cump.	11.30	Vînd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vînd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.60	Vînd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vînd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100	Vînd.	101.—

Cursul

Din 28 Decembrie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.65
Renta de coróne ung. 4%	94.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.70
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.85
Bonuri rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	177.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	147.80
Renta de argint austr.	98.95
Renta de hârtie austr.	98.90
Renta de aur austr.	118.75
Losuri din 1860.	141.60
Acții de-ale Băncei austro-ungar.	15.92

Acții de-ale Băncei ung. de credit	667 —
Acții de-ale Băncei austr. de credit	647.50
Napoleon d'or.	19.08
Mărci imperiale germane	117.20
London vista	239.15
Paris vista	95.07 1/2
Rente de coróne austr. 4%	95.95
Note italiene	93.60

ANUNȚ.

Vineri în 21 Decembrie 1901 (3 Ia-uuarie 1902) se va ținé a doua li-citație publică pentru arêndarea mun-telui Sf. Ilie cu pădure cu tot dia județul Prahova, România.

Doritorii au să se presente la 10 ore a. m. în sala de ședințe a Comi-tetului parochial dela Biserica Sf. Ni-colae din Scheiă.

Brașov, 13 Decembrie 1901.

Comitetul parochial.

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 22 Dec n. de 30,789 capete, la 23 Decembrie n. au intrat 262 capete și au eșit 825 capete, rămânând la 24 Decembrie n. un număr de 30 226 capete.

Se noteză marfa ungu-răscă: veche grea dela — fil. tînără grea dela 93—94 fil., de mijloc dela 90—92 fil. ușoră dela 88—90 fil. — Sêrbescă: grea 86—88 fil., de mijloc 84—86 fil., ușoră 82—84 fil. kilogramul.

Bursa de mărturi din Budapesta.

din 24 Dec. 1901

S em in ț e	Quali-tatea per Hect.	Prețul per 100 chilogramme
Grâu Bănățenesc	80	dela 8.75 până la 8.85
Grâu dela Tisa	80	8.65 8.80
Grâu de Pesta	80	8.60 8.70
Grâu de Alba regală	80	—
Grâu de Bácska	80	—
Grâu unguress de nord	80	—
Grâu românesc	80	—

Seminte vechi ori nouș	Soiul	Quali-tatea per Hect.	Prețul per 100 chilogramme
Săcara		70—72	dela 7.35 până la 7.60
Orz	nutreț	60—62	7.25 7.40
Orz	de rachiu	62—64	5.40 5.50
Orz	de bere	64—66	5.90 6.—
Ovês		75	—
Cucuruz	bănățen	73	—
Cucuruz	alt soi	73	—
Cucuruz	" "	—	—
Hiriscă		4.50	5.90

Produce div.	Soiul	Cursul
Săm. de trifoi	Luțernă ungar.	dela 41.— până 48.—
"	" transilvană	—
"	" bănățenă	—
"	" roșiă	—
Ulei de rapiță	rafinat duplu	—
Ulei de in		—
Unsóre de porc	dela Pesta	53.50 54.—
	dela Tera	—
Slanină	svântată	43.— 43.50
Prune	din Bosnia	—
Lictar	Slavon și Serbia din Serbia în s.	17.25 17.50
Nuc	slavon nou	—
Gogoși.	sêrbesc	—
	din Ungaria	—
Miere	unguresci	—
	sêrbesci	—
Ceră	brut	—
Spirt	Drojdiuțe de s.	—

Sz. 11617—1901.

tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jár.-biróság mint tkvi hatóság közhirrê teszi, hogy Furnika takarékpénztár végrehajtónak Gorun George és társai végrehajtást szenvedô elleni 215 korona 40 fillér tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévő Dridif község határán fekvő a dridiffi 5 sz. tljkvben Gorun Bucura szl. Gorun, Gorun Nicolae (a lui Tomi), Gorun Enesi (a Tomi), Gorun George (a Tomi) Gorun Alexandru (a Tomi), Gorun Vassile (a Tomi), Musia Eva szül. Gorun, Taglicht József és Taglicht Lujza nevéen álló A † 6/1 hrsz. ingattra 320 kor., adridiffi 143 sz. tljkvben Gorun Nicolae (a lui Tomi), Gorun Juon (a Tomi), Gorun George (a lui Tomi), Musia Éva szl. Gorun, Gorun Alexandru (a lui Tomi), Gorun Vasile (a lui Tomi) nevéen álló A † 456 hrsz. ingatlanra 69 kor., 462 hrsz. ingatlanra 43 kor., 474 hrsz. ingatlanra 57 kor., 486/3 hrsz. ingatl. 31 kor., 645, 646, 647, 648 hrsz. ingatlanra 1 kor., 693 hrsz. ingatlanra 29 kor. 1045 hrsz. ingatlanra 03 kor. 4745 hrsz. ingatlanra 19 kor. 1157 " " 19 " 4916 " " 26 " 1304 " " 31 " 5116, 5117, " " 17 " 1373 " " 06 " 5118, 5119 " " " " 1417 " " 30 " 5152, 5153, " " 18 " 1610 " " 18 " 5154 " " " " 1628 " " 29 " 5371 " " 06 " 1986 " " 21 " 6169 " " 39 " 9140 " " 16 " 6279 " " 39 " 2652, 2653 " " 15 " 6460 " " 27 " 2697 " " 30 " 6522 " " 22 " 2722 " " 19 " 6631 " " 18 " 2848 " " 16 " 6848 " " 52 "

a dridiffi 164 sz. tljkvben Gorun George Enesi, Gorun Nicolae Zaharie, Gorun Spiridon, Gorun Nicolae (a Tomi), Gorun Juon (a Tomi), Gorun George (a Tomi), Gorun Alexandru (a Tomi), Gorun Vasile (a Tomi), Musia Eva szl. Gorun, Gorun Juon Rafira, Gorun Spiridon, Gorun George nevéen álló A † 556—560 hrsz. ingatlanra 65 kor. 891—894 hrsz. ingatlanra 09 kor., 1366—1370 hrsz. ingatlanra 31 kor., 1516—1520 hrsz. ingatlanra 18 kor., 1549—1553 hrsz. ingatlanra 18 kor., 1751—1752 hrsz. ingatlra 22 kor., 4202—4204 hrsz. ingatl. 04 kor., 5870/2 5871/1 7255/3 hrsz. ingatlra 37 kor.; a dridiffi 204 sz. tljkvben Gorun Spiridon Gorun Nicolae (a Tomi), Gorun Juon (a Tomi), Gorun George (a Tomi), Gorun Alexandru (a Tomi), Gorun Vasile (a Tomi), Musia Eva szl. Gorun, Gorun Juon Rafira nevéen álló A † 2078—2080 hrsz. ingatlanra 6 kor., 2138 hrsz. ingatl. 03 kor., 6180 hrsz. ingatlra 07 kor., 6337—6339 hrsz. ingatlanra 9 kor., 6486 hrsz. ingatlra 14 kor., 7255/1 hrsz. ingatlanra 1 kor.; a dridiffi 234 hrsz. tljkvben Gorun Juon (Németi), Gorun George Enesi, Gorun Nicolae Zaharie, Gorun Spiridon, Gorun Nicolae (a Tomi), Gorun Juon (a Tomi), Gorun George (a Tomi), Gorun Alexandru (a Tomi), Gorun Vasile (a Tomi), Musia Eva szl. Gorun, Gorun Juon Rafira A † 2574—2579 hrsz. ingatlanra 15 kor., 5871/2, 5872—5874, 7255/2 hrsz. ingatlanra 48 kor.; a dridiffi 255 sz. tljkvben Csora Juon lui Juon, Csora George, Csora Szimion, Csora Sorika szül. Csora, Opris George (Parfirie), Gorun Juon (Németi) Gorun George, Gorun Nicolae (Zaharie), Gorun Nicolae a Tomi, Gorun Juon a Tomi, Gorun George a Tomi, Gorun Alexandru a Tomi, Gorun Vasile a Tomi, Musia Éva szl. Gorun, Opris Josif, Opris George kk., Opris Mária kk. Grama Nicolae, Grama Nicolae Nicolae kk., Gorun Nicolae kisk., Opris Vasiliene, Gorun Zeveddiné, kk. Gorun Nicolae a Tomi, Csora Laurentie lui Juon, kisk., Csora Mária férj. Streza nevéen álló A † 7013—7015, hrsz. ingtlra 38 kor. 7171, 7172, 7173/1 hrsz. ingtlra 92 kor. 7055—7057. 7058/1 " 06 " 7203/2, 7204/1 " " 87 " 7099/2, 7100—7102 " 07 " 7234, 7235, 7236/1 " " 92 " 7138/2 7139, 7140 " 26 " a dridiffi 275 sz. tljkvben A † 5618, 5622 hrsz. ingatlanra 58 kor.; a dridiffi 316 sz. tljkvben A † 327, 328 hrsz. ingatlanra 421 kor.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendeltetik, a dridiffi 255 sz. tljkvben C. 4 alatt özvegy Gorun Toma javára bekebelezett haszonélvezeti jog sértetlen hagyás mellett elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902 évi Január hó 18-ik napjának délelőtt 9 órakor Dridiff község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatul fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáránál 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban je-zett árfolyarumal számított és az 1881. évi November hó 1-ik 3333. sz. alatt kelt igazságügy miniszteri rendelet 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-ra értelmében a bánátpénznek a bíróság-nál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis nérvényt átszá-gáltatni.

Fogarascon, 1901 évi Szeptember hó 22-én.

A. kir. jbiroság mint tkvi hatóság. Schupiter, kir. albiró.

A V I S.

Prenumeratiunile la *Gazeta Transilvaniei* se potú face și reu-ori și când dela 1-ma și 15 a fia-cărei luni.

Domnii abonati să binevoiască a arăta în deosebi, când voie ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adre-lăsurit și să arate și posta ultima.

Administraj. „Gaz. Transilv.”

Societatea de lăptărie din Brașov.

Prin acesta aducem la cunoșcința P. T. public consument de lapte că, noi laptele nostru nesmântânit curățit după rece-rintețele igienice, adecă pasterisat (fără baccile) il vindem cu acelaș preț ca și până acum, și anume:

Lapte de vacă pro litru cu 16 bani.
Lapte de bivoliță " " 20 "

Tot-odată se face cunoscut, că vinderea de lapte P. T. public consumator la cerere se face și cu plata pe lună.

Direcțiunea
Societatea de lăptărie din Brașov
G. m. u. H.

Societatea de lăptărie din Brașov.